

...în edituri brașovene

Leonard Oprea : *Theophil Magus în America*, vol. I, Brașov, Editura Kron-Art, 2013, 112 pag.

Noul volum al prozatorului, poetului, haijinului (persoană care scrie haiku-uri, n.n.) și eseistului Leonard Oprea, născut la Prejmer, jud. Brașov în 1953, absolvent al Liceului „Andrei Șaguna” și al Universității „Transilvania” din Brașov și trăind în S.U.A. din 1999 (în prezent la Boston, Massachusetts) poartă subtitlul *1001 respirații pentru Anna-Maria* și face parte din ciclul despre Theophil Magus. Autorul precizează, în dedicația către fiica sa Anna-Maria, că *Theophil Magus în America* este un roman-poem („a poem novel”), dar și o simfonie. Într-un fel de preludiu al cărții, se subliniază, în limba engleză, că Leonard Oprea este creatorul „respirației” („the Breathing”), un tip, un gen de eseu original în România și în literatura lumii. Totodată, volumul lui Leonard Oprea, fost autentic disident anticomunist, participant la Revolta muncitorilor de la Brașov din 15 noiembrie 1987, este o simplă dar profundă meditație poetizantă asupra condiției umane, o meditație finalizată, estetic sau experimental, cu un... haiku, inserat, adăugat în subsolul fiecărui capitol, care haiku nu reprezintă, cum s-ar putea crede, finalul meditației, cugetării, ci o continuare pe alt plan, o redeschidere („Re-open”) a reflecțiilor către noi întrebări și răspunsuri despre „la condition humaine”, vorba lui André Malraux, destinul uman, karma omului, fiind și ființă, *sein und zeit* etc. În general, „respirațiile” sunt de inspirație creștină, simple, dar nu simpliste, însă fără ca autorul să cadă în dogmatism sau să se transforme într-un predicator al *Bibliei*, creștin fundamentalist: „Comentariul *Bibliei* este Liber Arbitru”, „Iisus este metafizic vorbind Speranța” sau „Iisus este Crucea. Crucea este Christos”, ziceri care ne aduc aminte de obsedanta idee a Sfântului Augustin: „Dacă nu veți crede, nu veți înțelege”. Pe de altă parte, sunt dezbătute literatura fantastică (Oprea fiind el însuși un remarcabil autor de literatură fantastică prin apreciatele cărți *Radiografia clipei* și *Cămașa de forță*), teorii despre evrei („evreul biblic”, „evreul creator”, „evreul bussinesman”, „evreul obișnuit”, „evreul ateu”, „evreul politic” și, în sfârșit, „evreul neutru”, care ar fi, în opinia lui Leonard Oprea, „mutația cea mai periculoasă produsă între evrei, cel puțin fiindcă în aura ființei sale are și culorile sociopatului”, însă autorul precizează că este filosemit, trăind mai toată viața printre evrei, având prieteni evrei, iar în sângele națiilor amestecate în sângele său se află și acela de evreu), terorism, literatură autentică versus literatură comercială, scriitorul-artist (care este o specie pe cale

de dispariție, o „rara avis”), America și singurătatea (peste 310 milioane de suflete care trăiesc într-o minunată singurătate în America, „făgăduita țară a singurătății), noua criză economică și ospățul pantagruelic, legea și iubirea, secolul al XXI-lea și triumful rațiunii, ultima fiind „Calea celor 9 fericiri sau Predica de pe Munte” (din *Evanghelia după Matei*): simplitatea, pocăința, blândețea, onestitatea, compasiunea, purificarea, non-violența, practicarea adevărului și salvarea, omul „așezându-se” pe fiecare dintre aceste „trepte (fericiri)” și pe oricare dintre ele, țelul final fiind posibilitatea obținerii „fericirii dumnezeiești”, a mântuirii, izbăvirii.

Irina E. Childs : *Petale de suflet / Soul Petals*, prefață de Ina Tutuianu, Brașov, Editura Pastel, 2013, 110 pag.

Irina E. Childs este, după cum afirmă poemul *O femeie independentă*, din volumul menționat, și: „o femeie modernă, liberă, complexă, cu minte, gânduri și suflet independent”, dar ferm ancorată, totodată, în „planul ireal al Universului Poeziei”, susține prefațatoarea cărții, Ina Tutuianu. Autoarea, brașoveancă, aflată cu acest volum la debut, scrie o „poezie solară” ori solariană, apolinică, aș adăuga, putându-se face trimiteri chiar și la romanul *Solaris* al lui Stanislaw Lem, ori la *Solarienii* lui Norman Spinrad, și care se naște, metafizico-poematic vorbind, dintr-un sentiment românesc și internațional al alipirii ființei la Univer: „...despre mine cea adevărată... / nu am nimic, nu sunt nimic... / Nimic fiind/ Mă regăsesc complet în toate, Totul...”, „Totul” și „Nimic”, cum ar spune Mircea Cărtărescu. Volumul Irinei E. Childs nu ține de modă și curente literare, de vreo avangardă, nu este experimentală, postmodernă, conectându-se și la actualitate, poezia este cumva atipică, raportată atât la poezia douămiistă sau cea care se scrie în prezent, dar și la universal, la cutumele Universului, dintre care cea mai importantă ar fi Iubirea, care, vorba lui Dante, „mișcă sori și stele”. Versurile ei conțin și un filon religios, uneori naiv exploatat, autoarea sau eul ei poetic având un iubit, amant universal (în poezia *Amor divin*), pe însuși Dumnezeu, Creatorul, Marele Arhitect, Yahve, Zeus, Manitu etc. Prezența lui Dumnezeu se face prin intermediul unei... adieri de vânt, așa ca o „petală de suflet”, de unde și titlul volumului childsonian, eul poetizant simțind dragostea, amorul, mă rog, față de El ca o „yantra” (termen sanscrit, însemnând „instrument”, „mașină” care contro-

lează sau este controlată, ori o diagramă mistică, astrologică, ce posedă puteri magice). Irina E. Childs are sentimentul bizar, misterios că participă la ceva continuu, „care nu se întretaie de nimic”, ceva care nu a fost vreodată altfel decât o unitate continuă (poate uniune cu însuși Dumnezeu, cu El!, n.n.), care renaște și moare doar în aparență, dar în esență e o curgere (să fie o aluzie mai mult sau mai puțin transparentă la heracliteana „Totul curge, nimic nu rămâne neschimbat”?, n.n.) fără bariere a ființei mele”. Volumul, bilingv, română-engleză, elegant grafic, dar și prin conținut, cuprinde și elemente de proză, care se vor profunde, filosofice, dar care au un aer de naivitate, de inocență, în general sinceră și înălțătoare, dar prea copilăroase, de genul: „Sunt aici, în punctul în care nu se pleacă și nu se sosește, în pură existență. Exist aceași în fiecare picătură de rouă, în floarea de conopidă sunt salata pe care o spăl și mă pregătesc să o tai la masa de seară, sunt furnica alergată în grădina din fața casei... ascult aerul și sunetul continuu pe care-l aduce”.

Florea Dudiță : *Fals tratat de Miticisme*, ed. a II-a, cuvânt însoțitor de A.I. Brumar, Ed. **Kron-Art**, 2013, 194 pag.

Este cea de-a 9-a carte a autorului brașovean, născut în 1934, profesor universitar doctor, fost rector al Universității din Brașov și ex-senator în Parlamentul României, autor al cărților *Geocotrocenisme* și *Machiavellisme*, deși reprezintă o ediție revăzută și stilizată a volumului din 2005, intitulat *Miticisme*. Ca ilustrații au fost alese caricaturi din opera lui Aurel Jiquid, pictor și grafician reprezentant al spiritului caragialean, iar ca text lămuritor al ilustrațiilor, a recurs la miticisme și, sporadic, la epigrame. Volumul din 2013 este împărțit în 23 de capitole, purtând titluri sugestive ca: „Mitică și religia”, „Mitică și morala”, „Mitică și conștiința, căsnicia, lichelismul, bârfă și altele asemenea, inclusiv niște „precizări preliminare”, în care autorul susține că această carte conține „miniaturi satirice”, dar pentru faptul că se referă la „mitici”, vor fi denumite „miticisme”. Fiecare capitol are câte un „motto” și câte un citat din maestrul Caragiale, Ion Luca Caragiale, din *Momente și schițe*, din *Cugetări*, dar și din *Teatru*. Florea Dudiță se justifică, precizând că scrierea miticismelor a pornit din „dorința ca generațiile viitoare să nu creadă că spațiul mioritic a fost și este populat numai cu mitici”. Totodată, miticismele ar fi și un fel de „telegrame”, mesaje trimise pe Internet, pe Facebook, Twitter etc., aș adăuga, adresate celor care gândesc ca și Florea Dudiță, publicate în speranța că vor ajunge la destinație, la un posibil destinatar, la cetitorul, mai mult sau mai puțin „fățarnic”, la „semenul său, frate”. Probabil, mai spune autorul, precaut, nu prin toate miticismele sale „adie umorul” și că aceste „mini-pamflete” ar fi un fel de „antidot împotriva maladiei numite miticism”. Într-adevăr, prin unele aforisme-miniaturi sau miti-

cisme nu „adie umorul”, nu năvălește taifunul ironiei, nu bate crivățul maliției ori nu se revarsă tsunamic satira. De exemplu: „Conștiința îi șoptește lui Mitică Imbrișcoi (sic! n.n.) să nu facă mârșăvia o singură dată și nici de două ori, ci până o stăpânește bine”. Există, însă, și miticisme reușite, cu mai multe înțelesuri, care încearcă să fie borne etico-moraliste, precum: „Mitică Afurisescu n-are niciun Dumnezeu, în tot ce face, dar ne asigură că are inimă de călugăr”. Avem, desigur, și câteva calambururi, jocuri de cuvinte, pornind de la nume, de la onomastică, în general, unele reușite, altele mai puțin, plus unele vulgare, și aici exemplificăm prin: „Miticuță Găozaru (sic!), Mitică Ciuhurezeanu, Miticuță Javramescu, Miticuță Tiriboc, Miticuță Pămpălău, Teșcherea, Treancafleanca, Dangalanga, Pițifelnicu (să fie aluzie la o zicere a ziaristului Ion Cristoiu?), „rău de hău”, Mitică Cocoțeanu, Miticache (sic!), Chiombăsel (aluzie-joc de cuvinte la un cunoscut personaj politic, sau poate că nu!? n.n.), Carcalete și Tarcalete” etc.

***

Am primit la redacție:

Stimată redacție,

Folosesc dreptul la replică, întrucât în numărul 1-2, 2013 al revistei *Astra. Supliment. Literatură, arte și idei*, pag. 108, la capitolul „...în edituri brașovene”, a apărut un articol referitor la una dintre cărțile mele, semnat Iulian Cătălu.

Mă numesc Alexander Bibac, sunt brașovean, am petrecut jumătate din viață în România și cealaltă jumătate în Suedia, țara mea de adopție, ceea ce nu înseamnă că sunt un „fost român”, sau un „fost actor”, așa cum nu se poate spune că sunt „foști medici, foști ingineri sau foști jurnaliști”.

Nu contest nimănui dreptul de a-i place sau nu ceva, indiferent despre ce este vorba. Cărțile mele, căci am scris mai multe, au fost recenzate, printre alții, de A. I. Brumar, Doru Munteanu și Virgil Borcan, nume cu autoritate în domeniul criticii literare. Timp de șase luni, în șase numere consecutive, revista literară „Vatra Veche” a publicat întregul capitol despre Vietnam din jurnalul meu de călătorie, tocmai capitolul la care se referă autorul articolului din revista „Astra”. Nu vreau să intru în amănunte, dar, față de această situație, articolul vizat apare mai mult demn de gazeta de perete a unei uzine sau cooperative de pe vremuri, reflectând probabil frustrările unui bibliotecar cu melancolie de „fost jurnalist” ale cărui ieșiri în ale scrisului, cel puțin în cazul de față, nu prea fac mulți „techini”, ca să mă exprim în limbajul scribentului.

Nu mi-a făcut plăcere să apelez la această modalitate de protest. O fac din respect pentru ceea ce se numește cultură.

Cu stimă și prietenie,
Alexander Mircea Bibac
Brașov, septembrie 2013